

Lakivaliokunnan mietintö n:o 26 hallituksen esityksestä laiksi oikeudenkäyntiin ja esitutkintaan osallistuvien henkilöiden koskemattomuudesta eräissä tapauksissa

Eduskunta on 25 päivänä toukokuuta 1993 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 62.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Matti Savolainen ja lainsäädäntöneuvos Harri Palmén oikeusministeriöstä, vs. toimistopäällikkö, lainsäädäntöneuvos Ronald Wrede ulkoasiainministeriöstä, poliisiylitarkastaja Kaarle Lehmus sisäasiainministeriöstä, toimistopäällikkö Jan-Olof Nyholm keskusrikospoliisista, esittelijäneuvos Eva-Brita Björklund oikeuskanslerinvirastosta, oikeusneuvosmies Pirkko Kauppinen Helsingin raastuvanoikeudesta, professori Bengt Broms ja professori Allan Rosas.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että ulkomailta Suomeen oikeudenkäyntiä tai esitutkintaa varten saapuneiden henkilöiden koskemattomuudesta säädettäisiin laki. Laki vastaisi sisällöltään olennaisin osin asiasta tehtyjä kansainvälisiä sopimuksia, joiden mukaan vapaaehtoisesti maahan tällaista tarkoitusta varten saapunut henkilö saa osakseen koskemattomuuden.

Laki olisi luonteeltaan yleislaki. Sitä sovellettaisiin, jos lailla ei ole säädetty tai jos toisen valtion kanssa ei ole sovittu tätä lakia laajemmasta koskemattomuudesta.

Esitys liittyy hallituksen esitykseen kansainvälistä oikeusapua rikosasioissa koskevaksi lainsäädännöksi ja on tarkoitettu saatettavaksi voimaan samanaikaisesti siinä ehdotettujen lakien kanssa. Voimaantuloajankohdasta säädettäisiin asetuksella.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin voimaantuloaikaa koskevin muutosehdotuksin.

Voimaantulo. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan tarkoituksena on, että laki tulisi voimaan samaan aikaan kuin ratifiointia edellyttävä Wienin huumausaineita koskeva yleissopimus. Sen vuoksi lakiehdotuksen voimaantuloajankohdasta säädettäisiin asetuksella.

Hallituksen esityksen antamisen jälkeen Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto on hyväksynyt päätöslauselman 827 (1993), jolla perustetaan entisen Jugoslavian alueella tehtyjä, vakavia kansainvälisen humanitäärisen oikeuden loukkauksia käsittelevä kansainvälinen tuomioistuin. Päätöslauselma velvoittaa jäsenvaltioita ryhtymään kaikkiin tarpeellisiin valtionsäisiin lainsäädäntönsä mukaisiin toimenpiteisiin päätöslauselman ja tuomioistuimen perussäännön määräysten asettamien velvoitusten täyttämiseksi. Tuomioistuimen on määrä aloittaa toimintansa vuoden 1994 alusta.

Päätöslauselman veloitteen mukaisesti hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän kansainvälisen tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioistuimelle annettavasta oikeusavusta (HE 278), joka on nyt samanaikaisesti lakivaliokunnan käsiteltävänä. Kun tuossa lakiehdotuksessa viitataan hallituksen esityksissä kansainvälistä oikeusapua rikosasioissa koske-

vaksi lainsäädännöksi (HE 61) ja laiksi oikeudenkäyntiin ja esitutkintaan osallistuvien henkilöiden koskemattomuudesta eräissä tapauksissa (HE 62) ehdotettuihin lakeihin, nämä kaikki lait on saatettava voimaan vuoden 1994 alusta.

Edellä lausuttuun viitaten valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 6 §:n tarkistamista niin, että laki voidaan suoraan saattaa voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 1993

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja Halonen ja jäsenet Hassi, Häkämies, Komi, Luhtanen,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin hallituksen esituksen mukaisena paitsi 6 § näin kuuluvana:

6 §

Tämä laki tulee voimaan *päivänä*
kuuta 1994.
(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Mäkelä, Polvi, Rossi, Seivästö, Suhola, Tykkyläinen, Viljanen ja Vuoristo.
